

Universitatea „Babeş–Bolyai”, Cluj-Napoca

Facultatea de Istorie și Filosofie

Anul universitar: 2007-2008

Semestrul 2

Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: Instituții politice în România secolului XX.

Codul:

Numărul de credite:

Locul de desfășurare: Facultatea de Istorie și Filosofie, Catedra de Istorie Contemporană și Relații Internaționale

Programarea în orar a activităților: *Master de Istorie contemporană și Relații Internaționale, Anul I, semestrul 2.*

Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator:

Nume, titlul științific: lect. univ. dr. Toth Szilard

Informații de contact: tszilard22@yahoo.com

Ore de audiență: joi 12,00-14,00

Descrierea disciplinei:

Instituțiile politice ale României au suferit serioase transformări în cursul secolului XX. Cele două răboaie mondiale, schimbările de regim politic și transformările sociale și economice și-au pus amprenta pe evoluția acestor instituții politice. Regimul comunist a creat o ruptură de mai bine de patru decenii în tradițiile democratice românești, producând mari transformări în ceea ce privește viața constituțională și structura și funcționarea instituțiilor politice românești. Căderea regimului comunist în 1989 a adus noi transformări ale constituției și implicit a instituțiilor politice, România revenind pe calea democrației. Analiza acestor procese, cât și evoluția și funcționarea instituțiilor politice ale României este necesară pentru ca masteranzii să înțeleagă evoluția vieții politice a României în sec. XX. Cursul urmărește totodată dezvoltarea capacității studentului de a opera cu conceptele și noțiunile fundamentale din acest domeniu și dezvoltarea capacității de a analiza și înțelege funcționarea acestor instituții politice. Metodele utilizate pe parcursul acestui curs și seminar vor fi expunerea, argumentarea,, dezbateră, studiul de caz.

Bibliografia obligatorie (accesibilă la BCU-Biblioteca Centrală Universitară):

Abraham, Florin, *România de la comunism la capitalism 1989-2004. Sistemul politic*, București, 2006. (BCU)

Andreescu, Marius, *Drept constituțional și instituții politice*, Pitești, 2005. (BCU)

Banciu, Angela, *Istoria vieții constituționale în România 1866-1991*, București, 1996. (BCU)

Berindei, Dan, *Istoria Senatului României*, București, 2004. (BCU)

Boc, Emil, *Instituții politice și proceduri constituționale în România*, Cluj-Napoca, 2003. (BCU)

Constituția din 1923 în dezbaterile contemporanilor, București, 1990. (BCU)

Din istoria Parlamentului României 1831-1940, București, 1995. (BCU)

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998. (BCU)

Lijphart, Arend, *Modele ale democrației: forme de guvernare și funcționare în treizeci și șase de țări*, Iași, 2000. (BCU)

Preda, Mircea, *Parlamentul României*, București, 2000. (BCU)

Scurtu, Ioan, *Istoria României în anii 1918-1940. Evoluția regimului politic de la democrație la dictatură*, București, 1996. (BCU)

http://legislație.resurse-pentru-democrație.org/const_1948.php

http://legislație.resurse-pentru-democrație.org/const_1952.php

http://legislație.resurse-pentru-democrație.org/const_1965.php

Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

- documente
- baze de date internet
- laptop

Planificarea /Calendarul întâlnirilor și a verificărilor/examinărilor intermediare:

Săptămâna 1. Curs introductiv: forme de guvernare democratice.

Concepte de bază: democrație, parlamentarism, monarhie constituțională, republică, republică prezidențială, republică parlamentară, sistem politic, regim politic, etc.

Abraham, Florin, *România de la comunism la capitalism 1989-2004. Sistemul politic*, București, 2006, cap. II. – *Președenția României*, pp. 15-43.

Lijphart, Arend, *Modele ale democrației: forme de guvernare și funcționare în treizeci și șase de țări*, Iași, 2000, pp. 17-118 .

Săptămâna 2. Situația constituțională a României de la începutul sec. XX. până la Constituția din 1923.

Concepte de bază: constituție, putere legislativă, putere executivă, putere judecătorească, drepturi și libertăți cetățenești, Curte de Casație, revizuirea Constituției din 19 iulie 1927, etc.

Banciu, Angela, *Istoria vieții constituționale în România 1866-1991*, București, 1996, pp. 34-96 .

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998, p. 46-55.

Săptămâna 3. Constituția din 1923 și dezbaterile asupra ei.

Concepte de bază: stat național unitar, sufragiu universal, Consiliu Legislativ, Curte de Casație și Justiție, etc.

Banciu, Angela, *Istoria vieții constituționale în România 1866-1991*, București, 1996, p. 96-117.

Constituția din 1923 în dezbaterile contemporanilor, București, 1990, p. 4-57, 78-143, 213-346 .

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998, p. 56-71.

Săptămâna 4. Funcționarea forului legislativ între 1923-1937 .

Concepte de bază: Parlament, Camera Deputaților, Senat, senatori de drept, senatori aleși, comisii parlamentare, etc.

Berindei, Dan, *Istoria Senatului României*, București, 2004, p. 238-451 .

Din istoria Parlamentului României 1831-1940, București, 1995.

Scurtu, Ioan, *Istoria României în anii 1918-1940. Evoluția regimului politic de la democrație la dictatură*, București, 1996, p. 12-76 .

Săptămâna 5. Constituția din 1938 și efectele ei asupra instituțiilor politice din România.

Concepte de bază: lovitură de stat, plebiscit, Constituția din 1938, *datoriile românilor*, *drepturile românilor*, *capul statului*, senatori de drept – numiți de rege, senatori aleși, desființarea partidelor politice, Frontul Renașterii Naționale, etc.

Banciu, Angela, *Istoria vieții constituționale în România 1866-1991*, București, 1996.

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998, p. 72-78 .

Săptămâna 6. Instituțiile politice din România în timpul guvernării mareșalului Ion Antonescu.

Concepte de bază: lovitură de stat din 6 septembrie 1940, Garda de Fier, dictatură militară, Stat Național Legionar, etc.

Aurică Simion, *Regimul politic din România în perioada septembrie 1940-ianuarie 1941*, Cluj-Napoca, 1979.

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998, p. 78-89 .

Săptămâna 7. Situația constituțională și instituțiile politice din România între 1945-1947.

Concepte de bază: reinstaurarea Constituției din 1923, guvernele Rădescu și Sănătescu, satelizare, sovietizare, lovitură de stat din 30 decembrie 1947, etc.

Dennis Deletant, *România sub regimul comunist*, București, 1997, p. 35-62.

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998, p. 91-113 .

Săptămâna 8. Instituțiile politice din România în perioada 1948-1965.

Concepte de bază: Constituția din 1948, Constituția din 1952, dictatură comunistă, desființarea partidelor politice, Regiunea Autonomă Maghiară, îngrădire drepturilor și libertăților cetățenești, etc.

Banciu, Angela, *Istoria vieții constituționale în România 1866-1991*, București, 1996.

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998, p. 115-122 .

http://legislație.resurse-pentru-democrație.org/const_1948.php

http://legislație.resurse-pentru-democrație.org/const_1952.php

Săptămâna 9. Instituțiile politice din România între 1965-1989.

Concepte de bază: Constituția din 1965, modificarea Constituției în 1974, președinte, președinție, prerogativele președintelui, etc.

Banciu, Angela, *Istoria vieții constituționale în România 1866-1991*, București, 1996.

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998, p. 122-137 .

http://legislație.resurse-pentru-democrație.org/const_1965.php

Săptămâna 10. Constituția României din 1991.

Concepte de bază: constituție, stat de drept, drepturi și libertăți cetățenești, Avocat al Poporului (ombudsman), republică semiprezidențială, Curtea Constituțională, etc.

Constituția României, București, 1991, p. 1-64 .

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998, p. 138-188.

Săptămâna 11. Instituția președenției între 1990-2000.

Concepte de bază: președinte, președinție, amnistiere, etc.

Abraham, Florin, *România de la comunism la capitalism 1989-2004. Sistemul politic*, București, 2006, cap. II. – *Președenția României*, pp. 43-160.

Săptămâna 12. Structura și funcționarea Parlamentului României între 1990-2000.

Concepte de bază: parlament, Camera Deputaților, Senat, comisii parlamentare, etc.

Abraham, Florin, *România de la comunism la capitalism 1989-2004. Sistemul politic*, București, 2006, cap. III. – *Parlamentul*, pp.161-221.

Berindei, Dan, *Istoria Senatului României*, București, 2004, p. 684-832 .

Preda, Mircea, *Parlamentul României*, București, 2000, p. 103-227.

Săptămâna 13. Structura și funcționarea guvernului între 1990-2000.

Concepte de bază: guvern, miniștri, ordonanță guvernamentală, etc.

Abraham, Florin, *România de la comunism la capitalism 1989-2004. Sistemul politic*, București, 2006, cap. IV. – *Guvernul*, pp. 222-314.

Săptămâna 14. Curs și seminar de analiză și sinteză: evoluția instituțiilor politice din România în secolul XX.

Concepte de bază: comparația constituțiilor (1923, 1938, 1948, 1952, 1965, 1991), schimbările suferite de forurile legislative, executive și judecătorești, etc.

Banciu, Angela, *Istoria vieții constituționale în România 1866-1991*, București, 1996.

Focșeneanu, Eleodor, *Istoria constituțională a României: 1859-1991*, București, 1998.

Modul de evaluare:

Fiecare student are obligația de a prezenta pe parcursul semestrului o lucrare de 8-15 pagini cu tematica stabilită de profesor, lucrare ce va reprezenta 50 % din nota finală. Prezentarea lucrării este indispensabilă pentru intrarea în examen. Examenul va consta dintr-o probă scrisă conținând întrebări de analiză a funcționării instituțiilor studiate.

Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Prezentarea la examen necesită o prezență la ore de minimum 80 %. În caz de plagiat la lucrarea semestrială studentul va avea obligația să prezinte o lucrare nouă în termen de 7 zile iar calificativul maxim pe care îl poate primi pentru aceasta este 7 (șapte). În caz de fraudare a examenului studentul va suporta consecințele stabilite prin regulamentul de ordine interioară. Contestațiile se rezolvă în termen de 24 de ore.

Bibliografia opțională:

Budrigă, Vasile, *Sistemul electoral din România în anii 1918-1940*, București, 1997. (BCU)

Cristian, Ionescu, *Instituții politice și drept constituțional*, București, 1998. (BCU)

Dianu, Tiberiu, *Constituția României din 1991: o abordare critică*, București, 1993. (BCU)

Lascarov, Moldoveanu, A. și S.V. Ionescu, *Constituțiunea României din 1923 adnotată cu debateri parlamentare și jurisprudențe*, București, 1925. (BCU)